

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky **V. B.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o **preplatok na vdovskom dôchodku**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. februára 2009, č.k. 25Sd/163/2008-45, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 12. februára 2009, č.k. 25Sd/163/2008-45, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods.2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 27. februára 2008 – ktorým podľa § 236 ods.1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) bola navrhovateľke uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 76.969,- Sk do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia – v spojení so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. X. z 27. augusta 2008 – ktorým podľa § 263 ods.1 písm. b/ a § 209 zák.č. 461/2003 Z.z. bola navrhovateľke uložená povinnosť vrátiť neprávom

vyplatený vdovský dôchodok (za obdobie od 6. marca 2006 do 5. mája 2006 v sume 4.645,- Sk mesačne) v celkovej sume 9.290,- Sk – a navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v konaní bolo preukázané, že navrhovateľka nespĺňala podmienku starostlivosti o nezaopatrené dieťa, nakoľko syn navrhovateľky – R. Z. nebol v čase od 16. februára 2006 do 24. júla 2007 študentom vysokej školy, teda sa sústavne nepripravoval na povolanie. Z tohto dôvodu odporkyňa poskytla vdovský dôchodok navrhovateľke neprávom v dobe od 6. marca 2006 do 5. mája 2006 v sume 9.290,- Sk mesačne. Krajský súd zároveň konštatoval, že rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 12Sd/238/2006-67 z 12. júna 2008, ktorým krajský súd konanie vo veci preplatku na sirotskom a vdovskom dôchodku zastavil podľa § 250o O.s.p. netvorí prekážku rozsúdenej veci (exceptio rei judicatae), na ktorú súd musí prihliadnuť v každom období konania z úradnej povinnosti v súlade s ust. § 159 ods.3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala navrhovateľka odvolanie, a to v podstate z dôvodu, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľka uviedla, že vo veci o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatený dôchodok sa už viedol spor na **Krajskom súde v Žiline pod sp.zn. 12Sd/238/2006**, ktoré konanie bolo **uznesením z 12. júna 2008** zastavené na podnet odporkyne, ktorá v uvedenom konaní napadnuté rozhodnutia č. X. z 24. marca 2006 a z 20. septembra 2007 – o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú sumu na sirotskom dôchodku a uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú sumu na vdovskom dôchodku – rozhodnutím č. X. z **27. februára 2008** v priebehu preskúvacieho konania zrušila z dôvodu, že boli zistené nové skutočnosti. Navrhovateľka v rámci odvolania vyslovila zásadný nesúhlas s tvrdením súdu, že uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 12Sd/238/2006-67 z 12. júna 2008 – ktorým krajský súd konanie vo veci preplatku na sirotskom a vdovskom dôchodku zastavil podľa § 250 O.s.p.– netvorí prekážku rozsúdenej veci (exceptio rei judicatae), na ktorú musí súd prihliadnuť v každom období konania z úradnej povinnosti v súlade s § 159 ods.3 O.s.p. Odporkyňa totiž voči tomuto uzneseniu nepodala pri ďalšom preskúvaní odvolanie, akceptovala rozhodnutie krajského súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pričom následne navrhovateľke zaslala opätovné zmenové rozhodnutie, napriek tomu, že neboli zistené žiadne nové skutočnosti pre ďalšie rozhodovanie vo veci. Zdôraznila, že odporkyňa neustále rozhoduje v predmetnej veci, v ktorej už bolo

právoplatne rozhodnuté, pričom nepreukázala nové skutočnosti, ale vydáva nové rozhodnutia na základe prvotne zistených skutočností, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté. Z uvedených dôvodov navrhovateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a horeoznačené rozhodnutie odporkyne z 27. augusta 2008, o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú sumu na vdovskom dôchodku v celkovej výške 9.290,- Sk za obdobie od 6. marca 2006 do 5. mája 2006, ako vecne nesprávne zrušil.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu nepovažovala dôvody uvedené navrhovateľkou za opodstatnené a rozsudok prvostupňového súdu navrhla potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§250s O.s.p. v spojení s § 10 ods.2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods.2 v spojení s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov **zákonnosť rozhodnutí** a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods.1 O.s.p.).

Podľa ust. § 250i ods.1 veta prvá O.s.p. pri preskúmaní zákonosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol **v čase vydania napadnutého rozhodnutia**.

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne **č. X. z 27. februára 2008** – ktorým podľa § 236 ods.1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. bola navrhovateľke uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 76.969,- Sk do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia – v spojení so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. X. z 27. augusta 2008 – ktorým podľa § 263 ods.1 písm. b/ a § 209 zák.č. 461/2003 Z.z. bola navrhovateľke uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok (za obdobie od 6. marca 2006 do 5. mája 2006 v sume 4.645,- Sk mesačne) v celkovej sume 9.290,- Sk.

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že navrhovateľka v priebehu celého konania argumentovala tým, že odporkyňa nebola oprávnená napadnuté rozhodnutia vydať, a to s poukazom na skutočnosť, že vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva,

že navrhovateľka namietala existenciu prekážky konania spočívajúcej v existencii veci právoplatne skončenej.

Podľa ustanovenia § 159 ods.3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Z podkladov súdneho spisu vrátane administratívneho spisu odporkyne bolo zistené, že Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 12Sd/238/2006-67 z 12. júna 2008 zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti dvoch **rozhodnutí odporkyne vydaných 24. marca 2006** pod č. X., týkajúcich sa povinnosti navrhovateľky vrátiť neprávom vyplatenú sumu vdovského a sirotského dôchodku. Nakoľko v priebehu konania odporkyňa preskúmané rozhodnutia zrušila, súd konanie zastavil postupom podľa § 250o O.s.p. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné konštatovať, že išlo o procesné rozhodnutie krajského súdu, t.j. súd vo veci nerozhodol meritorne.

V správnom súdnictve je predmet konania striktno vymedzený výrokom napadnutého rozhodnutia. S poukazom na túto skutočnosť o totožnosti konania možno hovoriť len v prípade totožnosti preskúmaného rozhodnutia. Je nespornou skutočnosťou, že v posudzovanej veci bolo predmetom konania preskúmanie zákonnosti horeoznačených rozhodnutí, t.j. rozhodnutia z **27. februára 2008** v spojení so zmenovým rozhodnutím z **27. augusta 2008**.

Za tohto stavu vo veci odvolaciemu súdu nezostávalo iné ako konštatovať, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci (rei iudicate) brániaca odporkyni vydať preskúmané rozhodnutia, v čase ich vydania neexistovala.

Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, zistil, že dôvody uvádzané navrhovateľkou nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Prvostupňový súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil. V odvolacom konaní navrhovateľka nepredložila také relevantné dôkazy, ktoré by tieto závery spochybnili.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnej navrhovateľke nepriznal (§ 250k ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová